

Informe preliminar sobre els treballs forestals al terreny confrontant amb la urbanització de Can Carbonell (Caldes de Malavella)

Objecte de l'informe

Aquest document recull observacions de camp i una valoració preliminar sobre els treballs forestals executats en un terreny confrontant amb la urbanització de Can Carbonell, a Caldes de Malavella. La seva finalitat és deixar constància d'incidències detectades per la taula de treball dedicada a la conservació i bona gestió de la natura de Can Carbonell, en relació amb la prevenció d'incendis i l'estat de la vegetació pròxima a la urbanització.

Abast i límits

La informació disponible és parcial i procedeix, d'una banda, de la inspecció de camp realitzada per veïns i membres de la taula de treball i, de l'altra, de documentació pública sobre prevenció d'incendis i franges perimetrals aplicable a Can Carbonell i a les urbanitzacions en entorn forestal. No s'ha tingut accés, per ara, al projecte tècnic, autorització administrativa, plec de condicions, contracte ni a la identificació oficial de l'empresa executora, motiu pel qual algunes conclusions s'han d'entendre com a provisionals.

Antecedents

Can Carbonell és una urbanització situada en entorn forestal i sotmesa a mesures de prevenció d'incendis. La normativa i la documentació pública consultada indiquen que aquestes urbanitzacions han de disposar de franges perimetrals de protecció, amb una amplada mínima de 25 metres, tractades per reduir la combustibilitat, amb matollar aclarit, arbrat amb densitat reduïda i absència de continuïtat vertical entre l'estrat herbaci i l'arbori.

L'Ajuntament de Caldes de Malavella ha informat en comunicacions públiques anteriors de treballs a les franges perimetrals de les urbanitzacions dins el pla de prevenció d'incendis, indicant que aquestes actuacions han de deixar la franja lliure de vegetació seca i amb l'estrat arbori aclarit per evitar el contacte entre el terra i les capçades.

Observacions de camp

En una revisió prèvia de les franges perimetrals de seguretat de la urbanització, la taula de treball va detectar la necessitat de desbrossar determinades zones i retirar pins morts, tant caiguts com encara dempeus, així com exemplars clarament malalts o amb risc de

caiguda. La presència d'aquest material sec incrementa la càrrega de combustible i, per tant, el risc d'ignició i propagació del foc.

Quan van començar els treballs forestals a la fase 2, darrere del carrer Font Martina diversos veïns es van adreçar als operaris i al seu encarregat per demanar informació sobre la intervenció. Segons el que van manifestar verbalment els treballadors, l'actuació consistiria principalment a retirar pins malalts o morts i a tallar només alguns exemplars addicionals.

Tanmateix, segons l'observació directa realitzada posteriorment, no s'haurien retirat els pins morts que romanien dempeus a la zona inspeccionada (hi ha molts entre el camí ampliat i les primeres cases de la urbanització), mentre que sí s'haurien tallat nombrosos pins aparentment sans i en bon estat.

A més, es va observar que el camí d'accés confrontant havia quedat obstaculitzat per la caiguda reiterada de pins morts que creuaven el traçat, dificultant el pas i la gestió d'emergències. Els treballs inicials podrien haver semblat orientats a recuperar aquest accés essencial, però aquesta actuació no s'ha continuat, deixant encara pins morts creuant el camí i mantenint-lo incomunicat.

També constatem que no ha estat desbrossat el terreny, i que per tant no queda interrompuda la continuïtat entre el terra i les capçades, tal i com seria necessari per prevenir els incendis.

Risc d'incendi observat

La documentació tècnica i divulgativa consultada sobre franges de protecció indica que l'objectiu d'aquestes actuacions és crear zones de baixa combustibilitat i limitar la continuïtat del combustible, tant a superfície com en capçades.

En aquest context, preocupa especialment que una part important de les restes de tala — branques, capçades i fracció no fustera— hagi quedat dipositada sobre el terreny, especialment en àrees pròximes a camins o al perímetre habitat. Si aquestes restes no es retiren, trituren o gestionen adequadament, poden incrementar la disponibilitat de combustible fi i sec i agreujar, en lloc de reduir, el perill d'incendi.

També s'ha observat que altres arbres valuosos del bosc mediterrani, com roures, alzines i sureres, haurien patit danys pel pas o la maniobra de maquinària forestal. Aquest tipus de ferides pot comprometre la vitalitat de l'arbrat remanent i degradar la qualitat ecològica de la massa forestal si no existeix una supervisió tècnica rigorosa.

Consideracions sobre el control de l'actuació

La prevenció d'incendis no s'hauria de confondre amb una extracció indiscriminada de fusta. En masses forestals properes a urbanitzacions, una bona gestió requereix seleccionar correctament l'arbrat, reduir combustible perillós, conservar els peus més estables i valuosos, i assegurar el tractament de restes, la protecció del sòl i de les espècies acompanyants.

Així mateix, en períodes i zones de risc, els treballs forestals i les activitats que generen restes vegetals o que puguin originar espurnes estan sotmesos a condicions i autoritzacions específiques, i la normativa catalana preveu restriccions per a activitats amb risc d'incendi en terreny forestal o a la seva proximitat.

A això s'hi afegeix la preocupació veïnal per l'absència d'un control visible per part d'agents forestals o personal tècnic competent que garanteixi que els treballs s'executen amb criteris de prevenció real, sense prioritzar l'extracció dels millors peus i deixant dempeus exemplars morts, raquítics o de major perillositat.

Incidències addicionals

Durant les visites de camp, diversos veïns manifesten haver observat conductes impròpies en una zona d'alt risc, com fumar durant els treballs i abandonar burilles i residus lleugers, entre els quals hi ha gots, plàstics i bosses. Si es confirmen aquests fets, es tractaria de pràctiques incompatibles amb la mínima prudència exigible en un entorn forestal i amb la finalitat preventiva que suposadament justifica l'actuació.

Valoració preliminar

Amb la informació disponible fins a la data, tot apunta que l'actuació observada s'assembla més a una extracció de fusta en una massa de *Pinus pinaster* que no pas a una intervenció exemplar de prevenció d'incendis orientada a la seguretat de la urbanització. La raó principal és la discrepància entre allò que, segons els veïns, es va comunicar verbalment —retirada de peus morts o malalts— i allò que s'ha observat efectivament sobre el terreny: permanència de pins morts dempeus, tala de nombrosos pins aparentment sans, danys a altres espècies i acumulació de restes vegetals combustibles.

En conseqüència, hi ha indicis suficients per sostenir, amb caràcter preliminar, que els treballs executats podrien estar incrementant el risc d'incendi en lloc de mitigar-lo, si més no mentre no es procedeixi a la correcta gestió de restes, la retirada de l'arbrat mort perillós i la supervisió tècnica efectiva de tota l'actuació.

Sol·licituds

Es considera necessari sol·licitar formalment a l'Ajuntament de Caldes de Malavella i, si escau, als òrgans forestals competents:

- La identificació de l'empresa adjudicatària o executora dels treballs
- La publicació o entrega del projecte tècnic, memòria o criteri selvícola que justifica l'actuació

- L'acreditació de les autoritzacions administratives aplicables, especialment per risc d'incendi forestal si correspon
- La inspecció urgent de la zona per personal tècnic competent i independent
- La retirada o trituració immediata de les restes de tala acumulades al sòl, especialment al costat de camins i zones pròximes a habitatges
- La retirada prioritària de pins morts dempeus, arbres caiguts i peus amb risc objectiu de caiguda o ignició
- L'avaluació dels danys causats per la maquinària sobre roures, alzines, sureres i la resta d'arbrat no objectiu
- L'exigència de mesures estrictes de neteja, seguretat i comportament a l'empresa i als seus operaris

Tancament

Aquest informe té caràcter preliminar i pot ampliar-se amb fotografies georeferenciades, croquis de les zones afectades, relació d'incidències puntuals, testimoni veïnal i documentació administrativa addicional,.

Indiquem la ubicació de la zona propera al camí tallat pels arbres caiguts:

<https://maps.google.com/?q=41.804661,2.842690>

La conservació del bosc i la protecció efectiva davant del foc exigeixen que els treballs forestals propers a Can Carbonell es realitzin amb criteri tècnic, transparència i veritable interès públic.

Isabel Verdaguer Foz

Sandra Zetterwall Manzoni

Taula de treball de la comissió de Conservació i Gestió de la natura de Can Carbonell